Hukuk Bölümü 2011/106 E. , 2011/188 K.

- 2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFIK KANUNU'NUN 48/5. MADDESINE AYKIRILIK NEDENIYLE SAVCI TARAFINDAN VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

- TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN (5252) Madde 7
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27
- İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU (2577) Madde 15
- TÜRK CEZA KANUNU (5237) Madde 27
- KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 48
- KABAHATLER KANUNU (5326) Madde 27
- KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 48
- KABAHATLER KANUNU (5326) Madde 23

"İçtihat Metni"

Davacı : E.Ü.

Vekili : Av. Y.T.

Davalı : Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına izafeten Adalet Bakanlığı

O L A Y : 18.7.2007 tarihinde yapılan kontrolde, üçüncü kez alkollü olarak araç kullandığı gerekçesiyle; davacı hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48.maddesinin 5.fıkrasına aykırı davranışı nedeniyle 19.07.2007 günlü, 850401 sayılı Trafik Suç Tutanağı düzenlenmiş; ayrıca davacıya aynı madde kapsamında, Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı, Kadıköy Kabahat Bürosunun 19.07.2007 günlü, Kabahat Defteri No: 2007/742, Karar Numarası: 2007/746 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile 3.960,00.-YTL. idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KADIKÖY 3. SULH CEZA MAHKEMESİ: 30.12.2008 gün ve D.İş No : 2007/1401 sayı ile; işlem dosyası incelendiğinde, başvuran hakkında 19.07.2007 gün, 742/746 sayı ile 3. kez alkollü araç kullandığından bahisle idari para cezası uygulandığının görüldüğü; sanık hakkında Kadıköy 3. SCM'nin 2007/2339 E. sayısında kayıtlı sürücü belgesinin 5 yıl süre ile geri alınması yaptırımına ilişkin davanın derdest olduğu, bu dosyada mevcut Emniyet Müdürlüğünün bila tarih ve 207291 sayılı yazı içeriğine göre kişi hakkında 18.07.2007 tarihli eylem ile ilgili ayrıca ceza puanı uygulaması yapıldığının belirlendiği; bu durumda başvuran hakkında aynı tarihli eylem ile ilgili idari yaptırım niteliğindeki idari para cezası verilmesinin yanı sıra idari nitelikteki ceza puanı uygulaması yapıldığının da açık olduğu; 5326 sayılı Kanun'un değişik 27/8 maddesinde, idari yargının görevine giren idari yaptırımla ilgili diğer idari yaptırımlara karşı hukuka aykırılık iddialarının idari yargı mercilerinde görüleceğinin düzenlendiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 8. İDARE MAHKEMESİ: 30.09.2010 gün ve E: 2010/1833, K: 2010/1520 sayı ile; 2918 Sayılı Kanunun 48/5.maddesinde; " Yönetmelik ile belirtilen miktarların üzerinde alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, suçun işlendiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; birinci defasında sürücü belgeleri altı ay süreyle geri alınır ve haklarında 379.000.000 lira para cezası uygulanır. İkinci defasında sürücü belgeleri iki yıl süreyle geri alınır ve haklarında 475.100.000 lira para cezası uygulanır. Ayrıca bu sürücüler Sağlık Bakanlığı'nca, esas ve usulleri Sağlık ve İçişleri Bakanlıkları'nca çıkarılacak Yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine tabi tutulurlar, eğitimi başarıyla tamamlayanların belgeleri süresi sonunda iade edilir. Üç veya üçten fazlasında ise, sürücü belgeleri beş yıl süreyle geri alınır ve altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile birlikte 760.900.000 lira hafif para cezası uygulanır. Ayrıca, psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar. Bu değerlendirme ve muayene sonrasında uygun görülenlere, geri alma süresi sonunda sürücü belgeleri iade edilir. Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinin yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikte gösterilir." hükmünün yer aldığı; 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 27/1.maddesinde ise; "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." hükmüne yer verildiği; dava dosyasının incelenmesinden, 2981 sayılı Kanunun 48/5.maddesi, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52. ve 5326 sayılı Yasanın 17/7 maddeleri gereğince 180 gün karşılık idari para cezası ile cezalandırılmasına, bir gün karşılığı 22 TL.olarak hesaplanarak 3.960 YTL.para cezası ile cezalandırılmasına Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahat Bürosunun 19.7.2007 tarihli ve 2007/746 sayılı karar ile karar verildiği, bu kararın ve İstanbul Valiliği tarafından sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle Adli Yargıda açılan davada görev yönünden reddine karar verilmesi üzerine Kabahatler bürosunca verilen para cezasının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı; bu durumda, yukarıda anılan mevzuat hükmü uyarınca Kabahatler Bürosunca verilen para cezasına karşı 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine dava açılması gerektiği, uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girmediği gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 03.10.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar

ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının; davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; Başkanlıkça adli yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 48/5. maddesine aykırılık nedeniyle Savcı tarafından verilen idari yaptırım kararının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. maddesinin beşinci fıkrasında (Değişik: 8/1/2003 - 4785/3 md), "Yönetmelik ile belirtilen miktarların üzerinde alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, suçun işlendiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; birinci defasında sürücü belgeleri altı ay süreyle geri alınır ve haklarında 265 300 000 lira para cezası uygulanır. İkinci defasında sürücü belgeleri iki yıl süreyle geri alınır ve haklarında 332 600 000 lira para cezası uygulanır ve bu sürücüler Sağlık Bakanlığınca, esas ve usulleri Sağlık ve İçişleri Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine tabi tutulurlar, eğitimi başarıyla tamamlayanların belgeleri süresi sonunda iade edilir. Üç veya üçten fazlasında ise, sürücü belgeleri beş yıl süreyle geri alınır ve altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile birlikte 532 600 000 lira hafif para cezası uygulanır. Ayrıca, psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar. Bu değerlendirme ve muayene sonrasında uygun görülenlere, geri alma süresi sonunda sürücü belgeleri iade edilir. Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinin yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikte gösterilir" hükmü yer almış; 112. Maddesinde (Değişik birinci fıkra : 8/3/2000 - 4550/2 md.), sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı belirtilmiştir.

4/11/2004 gün ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Hafif hapis ve hafif para cezalarının idari para cezasına dönüştürülmesi" başlığını taşıyan 7. maddesinde (Değişik: 11/5/2005 – 5349/3 md.), "(1) Kanunlarda, "hafif hapis" veya "hafif para" cezası olarak öngörülen yaptırımlar, idari para cezasına dönüştürülmüştür. İdari para cezasının hesaplanmasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükümleri uygulanır. İlgili kanunda "hafif hapis" cezasının üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezasının hesaplanmasında esas alınacak gün sayısının üst sınırı, yediyüzotuzdur.

(2) Kanunlarda, "hafif hapis cezası" ile "hafif para cezası"nın seçimlik olarak veya birlikte öngörüldüğü hallerde, idari para cezası yaptırımının belirlenmesinde "hafif hapis cezası" esas alınır.

(3) Kanunlarda, sadece "hafif para cezası"nın öngörüldüğü ve cezanın alt veya üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezası, yüzyirmimilyon Türk Lirasından az, onsekizmilyar Türk Lirasından fazla olamaz.

(4) Bu madde hükmüne göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir" denilmiş, maddenin işaret ettiği 5327 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Adli Para Cezası" başlıklı 52.maddesinde, **"** (1) Adlî para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde yediyüzotuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı adlî para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsî hâlleri göz önünde bulundurularak takdir edilir.

(3) Kararda, adlî para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ayrı ayrı gösterilir.

(4) Hâkim, ekonomik ve şahsî hâllerini göz önünde bulundurarak, kişiye adlî para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebileceği gibi, bu cezanın belirli taksitler hâlinde ödenmesine de karar verebilir. Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi hâlinde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adlî para cezasının hapse çevrileceği belirtilir." hükmüne yer verilmiştir.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi" başlığını taşıyan 23. maddesinde, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, 18.7.2007 tarihinde yapılan kontrolde, davacının alkollü olduğu ve üçüncü kez alkollü olarak araç kullandığının saptandığından bahisle; davacı hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48.maddesinin 5. fıkrası uyarınca 19.7.2007 günlü, 850401 sayılı Trafik Suç Tutanağı düzenlenmiş; bu tutanağının intikal ettirilmesi üzerine, davacıya anılan madde kapsamında, Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı, Kadıköy Kabahat Bürosunun 19.7.2007 günlü, Kabahat Defteri No:2007/742, Karar Numarası:2007/746 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile 5327 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 52.maddesi gereğince 180 gün hafif hapis cezası karşılığı 3.960 YTL para cezası verilmiştir.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 11.5.2005 gün ve 5349 sayılı Kanun ile değişik 5252 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile, Kanunlarda, hafif hapis veya hafif para cezası olarak öngörülen yaptırımlar idari para cezasına dönüştürüldüğünden, davacıya, 3. kez alkollü araç kullandığından bahisle 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi ve 5327 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 52.maddesi gereğince 180 gün hafif hapis cezası karşılığında 3.960,00 YTL idari para verilmiştir.

Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi, 5349 sayılı Kanun ile değişik 5252 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 5326 sayılı Kanun'a dayanılarak Savcı tarafından davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kadıköy 3. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 30.12.2008 gün ve D.İş No:2007/1401 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 03.10.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.